

Prekentekest: Matt 7,7-12

Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.

Eller hvem av dere vil gi sønnen sin en stein når han ber om brød, eller gi ham en orm når han ber om en fisk? Når selv dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da deres Far i himmelen gi gode gaver til dem som ber ham!

Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.

Slik lyder det hellige evangelium.

Denne bibelteksten hører med til Bergprekenen. Tidligere i denne talen fortalte Jesus disiplene hvordan de skulle be. Da lærte Jesus dem Fadervår, den bønnen som også kalles Herrens bønn. Nå har vel alle lært Fadervår i en eller annen variant, men Bergprekenen inneholder også mye mer som er ord til disipler til alle tider.

I Bergprekenen har Jesus undervist disiplene i hva som er rett og hva som er galt, hva som er Guds gode vilje. Det går også tydelig fram at Guds folk skulle være et annerledes folk, at Guds gode vilje med menigheten var at den skulle leve annerledes enn omgivelsene. Det går forresten også som en rød tråd gjennom hele Bibelen at Gud ville skape seg et annerledes folk, et folk som hold Guds bud.

Da Jesus på sin siste dag på jorden innstiftet den kristne dåpen, sa han i sin dåpsbefaling at alle folkeslag skulle gjøres til disipler, og at de dømte disiplene skulle læres opp i å holde alt det som Jesus har befalt. I Bergprekenen finner vi at Jesus gjør utstrakt bruk av det vi i grammatikken kaller imperativ, eller bydeform. Det betyr at Jesus ikke bare anbefaler, men faktisk befaler sine disipler hvordan de skal leve.

Slik må hans samtid også ha oppfattet Jesus som en myndig mann, for på slutten av Bergprekenen står det: «Da Jesus hadde fullført denne talen, var folket slått av undring over hans lære, for han lærte dem med myndighet og ikke som deres skriftlærde.» Matt 7,28f.

Det har vært vanlig å oversette disippel med elev, i alle fall på bokmål. På nynorsk brukes ordet læresvein, og der er vi nærmere en rett forståelse av hva en disippel er. En læresvein er en som går i lære hos en mester for å bli lik mesteren, for eksempel innen et håndverksfag. Slik er det ordet disippel brukes. Det er snakk om å være i et lærling-forhold til mesteren Jesus. Læremesteren er autoriteten, lærlingen gjør hva han kan for å leve opp til det mesteren instruerer ham eller henne til.

Nå er det slik i alle undervisningssituasjoner at eleven en dag blir utlært og kanskje selv blir mester. Helt på denne måten blir det aldri i forhold til Jesus. Hele

livet er en læring, men vi blir aldri i dette livet fullkommen slik som Jesus. Det skyldes synden som er i verden, og som dessverre også er i oss som er dømte og troende disipler av idag.

I starten av denne gudstjenesten hadde vi et punkt i vår liturgi som kalles syndsbekjennelse. Etter at vi hadde bekjent våre synder, hørte vi ordene fra Johannes' første brev: «Sier vi at vi ikke har synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss. Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss for all urett.» 1Joh 1,8f.

Og nettopp dette med at vi kan sette ord på hva som ikke stemmer i våre liv, hva som bryter med Guds vilje, det vi kjenner i oss, i hjertet, det er vår vei til frihet. For selv om Jesus i sine befalinger krever alt av sine disipler, er det også en trøst når vi ser vår utilstrekkelighet at Jesus ikke bare krever at vi lever etter det gode, men faktisk selv har levd fullkomment godt som det eneste mennesket. Hans store prosjekt var å gi sitt liv til soning for synden, for faktisk å kunne si og stå for at alt vi i stort og smått måtte forgå oss mot Gud og medmennesker, det er allerede gjort opp med Gud og ute av verden, selv om det også er slik at våre misgjerninger og unnlates-synder kan ramme våre medmennesker og skape mye vondt. Derfor skal vi leve i oppgjør med både Gud og vår neste. Vi trenger syndenes forlatelse.

Men som disipler er vi ikke overlatt til oss selv i vår hjelpeløshet. Vi har vår læremester som går ved vår side. Innholdet i hans undervisning har vi i Bibelen. Vi er ikke forlatt eller overlatt til en digital plattform, slik mange studenter er i koronatiden. Nei, takket være Åndens komme ble det mulig for Jesus å være nær med sin nåde, veiledning, trøst og hjelp til hver disippel over hele vår jord, og Ånden er oss nær og går i forbønn for oss med sukk uten ord, med innhold vi ikke selv har forstand til å be. (Jfr. Rom 8,26)

I dagens bibeltekst sier Jesus: «Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.» Og nettopp dette handler om at Jesus er nær. Ellers kunne han ikke si det. Jesus taler til sine disipler, og han taler gjennom århundrer til mennesker i høyst ulike livssituasjoner. Han taler til dem i dag som opplever store utfordringer, til dem som har mistet alt. Han taler til dem som opplever sitt livs lykkelige dager og til dem som opplever en bunnløs sorg. Alt er like reelt. Alt er like virkelig. Alt hører med til det å være menneske.

I alt dette møtes vi av et budskap som handler om at bønnen utgjør en forskjell. Det er sagt kloke ord som at Gud oppfyller ikke alle våre ønsker, men Gud oppfyller alle sine løfter. I det er det en sannhet, slik det også er en viktig forutsetning, slik Jesus har lært oss i Fadervår å be med et forbehold: «La din vilje skje.» Så skal vi også lytte til våre livserfaringer. Alle har sitt av motgang, men noen opplever større tap enn andre. Livet er aldri rettferdig. Noen farer livet hardere av sted med enn andre.

Du som sitter med sorg og fortvilelse, og du som sitter her med takknemlighet og glede i hjertet, er like høyt elsket av Gud. Du er like mye en disippel av Jesus, forutsatt at du velger å følge hans vilje i lydighet og respekt for Gud.

Det finnes dem som kjemper i bønn gjennom et helt liv. Dagens bibeltekst minner oss om å ikke gi opp. Det er både en frihet og en kamp i bønnen. Den som opplever Gud fjern og langt borte skal heller ikke gi opp. Bank på og det skal lukkes opp, let og du skal finne. Så blir det kanskje et spørsmål om hvor en skal lete. Det mest opplagte svaret må være å lete der hvor nådens gaver formidles gjennom bibelordet som forkynnes og de hellige sakramentene brukes.

Gjennom nådens velsignede gaver gir Jesus seg til kjenne, ikke bare som mesteren med autoritet, men som vår Frelser og venn.

I Joh 15 sier Jesus: «Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine. Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere.» Joh 15,13f. Hos Jesus går vennskap og befaling hånd i hånd, og Jesus slår aldri hånden av vennene sine.

Det retoriske spørsmålet: «Hvem av dere vil gi sønnen sin en stein når han ber om brød, eller gi ham en orm når han ber om en fisk?» viser til det faktum at selv hos mennesker, som i Guds målestokk er onde, finnes det mye godt. Men hvor mye mer skal ikke da vår himmelske Far som kun er god, gi gode gaver til dem som ber ham!

Jeg tror det er velsignelser på vei. Vi slipper ikke alltid lidelsen. Vi lever da også i en ufullkommen verden. En vakker dag, i soloppgangen på den andre siden blir alt annerledes. Underveis, la oss legge merke til fuglenes kvitring, de små og store ting som tilskrives Gud og de gode gaver vi får. Ingen av oss er glemt. Vi er kalt til disippelskap, til å være lærlinger på livstid. La oss bare huske å gjøre godt mot hverandre.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.